

Det Sydslesvigske Samråd

20. januar 2020

Sekretariatet

Samrådsmødet mandag den 3. februar 2020

Bilag til dagsordenspunkt 5 –

Orientering om 2020-arrangementer

Indstilling: Orientering

100-års jubilæet

Oversigt over sydslesvigske arrangementer i forbindelse med 2020

(Status januar 2020)

14. januar-6. februar

SSFs vandrestilling om det danske mindretal

(Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4, Kolding)

Se nærmere oplysninger her: <https://koldingbib.dk/arrangementer/udstilling/sydslesvigsk-forenings-vandrestilling-om-det-danske-mindretal>

Arrangør: Sydslesvigsk Forening i samarbejde med Kolding Bibliotek

26.-28. januar

Medie- og presserejse gennem Sønderjylland og Sydslesvig for den danske presse

Arrangør: Sydslesvigsk Forening og Bund Deutscher Nordschleswiger.

30. januar, kl. 15-17

"Helt kunne vi aldrig nå hinanden ..."

(Kolding Bibliotek, Slotssøvejen 4, Kolding)

En samtale om sprog og hjertehjem med Dr. Karin Johannsen-Bojsen, tidligere lektor på Duborg-Skolen i Flensborg og Johanne Juul Olsen, nuværende elev på Duborg-Skolen. Gratis entré.

Arrangør: Sydslesvigsk Forening

6. februar, kl. 20

Sønderjyllands Symfoniorkester: Det er hvidt derude

(Schloss vor Husum, Husum)

Afstemningen om Genforeningen i Nordslesvig, i den såkaldte 1. zone, blev afholdt den 10. februar 1920, hvor der blev afgivet 101.652 stemmer (svarende til en valgdeltagelse på 91,5 %). Vi markerer både årstiden og denne begivenhed omkring Genforeningen med et udvalg af sange og toner, som relaterer til dette. Sopranen Elsebeth Dreisig vil føre os gennem en række vintersange, og orkestret vil med dirigenten Maria Badstue fremføre "Tågen letter" - oprindeligt komponeret til Helge Rodes skuespil *Moderen* – skrevet i anledning af Genforeningen i 1920. Til slut vil alle få mulighed for at røre sangstemmen, når Elsebeth Dreisig synger for i fællessangene "Det haver så nyligen regnet" og "Underlige aftenlufter".

Pris: medlem SSF 105 kr. / ikke medlem 150 kr.

Arrangør: Sydslesvigsk Forening

1. marts - 18. april

Fotoudstilling på Danevirke Museum: Det danske mindretal i dag

Fotograferne Tim Riediger, Lars Salomonsen og Martin Ziemer, der har tæt føling med det danske mindretal, udstiller deres pressefotos af det danske mindretal i dag.

8. marts, kl. 18

Fortællingen om et Gæstebud

(Valsbølhus, Kirchenweg 16, Valsbøl)

I Fortællingen om et Gæstebud er 12 gæster indbudt til at repræsentere den lille menighed, som Karen Blixen beskriver i sin historie om Babette. Rundt om bordet sidder sladdertanter, slagsbrødre og andre godtfolk – alle personlighederne levendegøres af de indbudte gæster fra lokalområdet.

Fortællingen om et Gæstebud er interaktivt virkelighedsteater, der inviterer borgerne med til bords. Skuespiller Henrik Birch er toastmasteren, som giver ordet til gæsterne, og leder dem igennem festmåltidet. Festlighederne omkranses af et mindre publikum, der også får smagsprøver undervejs og hjælper toastmasteren med at skabe gæstebuddets mange stemningsbilleder. Imens der spises og drikkes, genoplives historien om den flygtede mesterkok Babette, der med sin kogekunst forløser et lukket og splittet samfund. Hvert gæstebud er en uropførelse. For hver gang sidder der nye borgere omkring bordet og levendegør Blixens fortælling om Babette. Fortællingen om et Gæstebud kommer helt tæt på den sønderjyske fortælling, når der stilles skarpt på de liv, der leves ude i grænselandets lokalsamfund 100 år efter genforeningen.

12.-13. marts

Konference: Øjebliksbilleder af genforeningsåret

(Dansk Centralbibliotek, Flensborg)

Der stilles skarpt på, hvad der skete litterært og kunstnerisk i dansk kultur i 1920. Se det fulde program: <https://genforeningen2020.dk/media/1849/1920-program-241019.pdf>

Arrangør: Danskstudierne ved Syddansk Universitet, Europa-Universität Flensburg og Dansk Centralbiblioteket for Sydslesvig

14. marts, kl. 14

Udstillingsåbning af udstilling om afstemningstiden

(Christian Lassens Minde Museum, Jardelund)

Der er fundet en hel del dokumenter, billeder, breve, postkort og andre udstillingsgenstande fra afstemningstiden i den gamle gård i Jardelund. Udstillingen er organiseret som en vandrestilling, der kan vises andre steder i Sydslesvig, men også nordpå.

Åbningstale ved Lars Henningsen.

14. marts, kl. 19

”Afstemningsdagen i zone 2”

(Borgerforeningen, Holm 17, Flensborg)

Afstemningen i 2. zone – Flensborg og Mellemslesvig – den 14. marts 1920 viste overalt et stort flertal for at blive ved Tyskland. I zonen som helhed var det 80 %, i Flensborg by 75 %. Resultatet blev dermed et sviende nederlag for dem, der havde håbet på at følge med 1. zone – Nordslesvig – til Danmark. Resultatet blev imidlertid også afsæt for en ny begyndelse for danskheden i området gennem opbygningen af et dansk mindretal i Sydslesvig. Pris for foredrag, let anretning og kaffebord udgør 15,- euro. Øvrige drikkevarer kan købes.

Arrangør: Historisk Samfund Sønderjylland - Kreds Sydslesvig, Sydslesvigsk Forening og Borgerforeningen

15. marts

Festgudstjeneste

(Marienkirche, Flensborg)

I anledning af 100 året for afstemningsdagen i Zone 2 Prædiken ved biskop Marianne Christiansen, Haderslev; biskop Elof Westergaard, Ribe og biskop Gothard Magaard, Slesvig. Deltagelse af alle danske og tyske lutherske biskopper.

Arrangør: Dansk Kirke i Sydslesvig

16.-17. marts

Genforeningsekskursion til Sønderjylland, Sydslesvig og Kiel for folketingsmedlemmer

Arrangør: Folketinget i samarbejde med Sydslesvigsk Forening

17. marts - 30. april

Danevirke Museum & Deutsches Museum Nordschleswig: Udstilling i Landdagen i Kiel

Museerne viser en fælles 2020-udstilling med fotografiske portrætter og videostatemts af danske og tyske mindretalsmedlemmer i dag. Samtidig gives en kompakt rids af mindretallenes forhold til grænsen og mindretalspolitikken siden 1920.

21.-22. marts

Sydslesvigsk stand ved Historiske Dage

(Øksnehallen, Halmtorvet 11, København)

Sydslesvigsk Forening, Grænseforeningen og Danevirke Museum fortæller om de danske, der blev tilovers syd for grænsen efter folkeafstemningen i 1920.

21.-22. marts

Sønderjysk stand ved Historiske Dage

(Øksnehallen, Halmtorvet 11, København)

Standen er et samarbejde mellem Museum Sønderjylland, Historisk Samfund for Sønderjylland, Haderslev Arkiv-Historie Haderslev, Deutsches Museum Nordschleswig og Den Slesvigske Samling ved Dansk Centrabibliotek for Sydslesvig. Standen markerer 100-året for folkeafstemningerne i 1920 med valgkamp- og afstemningsmateriale fra 1920.

4.-10. april

Påskeseminar

Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU) står sammen med Junge Spitzen for dette seminar, der har titlen "Grenzland 2.0 – 100 Jahre Best Practice".

21. april, kl. 19

Afstemning & genforening på film

(Flensborghus, Flensborg)

I 1920 var filmmediet endnu ret nyt. Alligevel blev begivenhederne i Slesvig 1920 ivrigt filmet, og i de danske arkiver findes der levende billeder fra de vigtigste begivenheder i afstemningsområdet mellem 1918 og 1920. Kom med feriebørnene fra Flensborg til Danmark i 1919. Se optogene i Flensborg i afstemningsdagene og håndgemænet mellem danske og tyske på havnen i Aabenraa. Og endelig: se den nydigitaliserede og knivskarpe film fra Christian X's ridt over den gamle grænse ved Frederikshøj den 10. juli 1920. Historiker Axel Johnsen, afdelingschef i Museum Sønderjylland, fortæller om de forskellige faser fra krigsafslutning til Genforening og forklarer filmklippene. Entré 50 kr. / gratis adgang for medlemmer af Historisk Samfund for Sønderjylland. Der serveres ost og rødvin. Prisen herfor er 7,- euro.

Arrangør: Historisk Samfund for Sønderjylland

23.-26. april

EFA kongres

(Hotel des Nordens, Alte Zollstraße 44, 24955 Harrislee)

European Free Alliance (EFA), en sammenslutning af 45 regional- og mindretalspartier i

EU, afholder sin årlige kongres i Kobbermølle ved den dansk-tyske grænse.
Arrangør: EFA i samarbejde med Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW) og Slesvigsk Parti

2.-5. maj

Team Grænmland

Kalenderåret 2020 er et helt særligt år for vores grænseland. Om det er Genforeningen eller 100 års jubilæum man markerer, 2020 er i hvert fald en vigtig historisk begivenhed set med vores regions øjne. Grænselandet er mangfoldigt, og det er dets historie i høj grad også. Det er historien om en region, der har udviklet sig fra et mod hinanden over et med hinanden til et for hinanden. Vi vil fejre og hylde denne enestående historie ved at cykle fra grænsen gennem Tyskland til Berlin, og fra Berlin til Danmark, hvor turen afsluttes i København. I Berlin og København vil der være politiske arrangementer, hvor "Team Grænmland" og 2020 bliver fejret og hyldet. Vi er "Team Grænmland – 100 år på cykel!" Projektet er en enestående mulighed for at fremme udvekslingen mellem mindretalsbefolkningen og flertalsbefolkningen. Projektet løber over ca. 1 år, hvor størstedelen af tiden bliver anvendt til forberedelse af og træning til den store tur. Dette giver en naturlig mulighed for at danne venskaber på kryds og tværs af grænser og sprog.

7. maj, kl. 19

Sønderjyllands Symfoniorkester: 100-året for Genforeningen med Sigurd Barrett

(Deutsches Haus, Flensburg)

Gå om bord i 100-året for Genforeningen med dine børn og børnebørn sammen med den folkekære entertainer Sigurd Barrett, som er kendt for både sin store musikalitet samt evne til at formidle selv vanskeligt tilgængelige emner på en enkel, musikalsk og direkte facon. Denne gang står Sønderjyllands Symfoniorkester sammen med Sigurd Barrett klar til at synge og spille en berigende koncert som led i Sønderjyllands Symfoniorkesters fejring af 100-året for Genforeningen i 2020. I har måske allerede læst om det, hørt musik fra den tid, lært om det i skolen, set det i fjernsynet eller ... Til maj kan I opleve det LIVE! med Sønderjyllands Symfoniorkester og Sigurd Barrett som dirigent og solist.

Pris: medlem SSF 60 kr. / ikke medlem 90 kr.

Arrangør: Sydslesvigsk Forening

11.-17. maj (uge 20): Ung genforening

100 år efter at grænsen mellem Danmark og Tyskland blev trukket, planlægger mere end 5000 børn og unge sammen med deres 500 lærere og pædagoger UngGenforening 2020 i uge 20. Helt konkret rejser alle 5000 skolesøgende børn fra det Danske mindretals 43 skoler i Sydslesvig afsted i uge 20 for at levendegøre historien, ved at besøge en venskabsskole i Danmark. Det er en nødvendighed for de unge sydslesvigere, der lever som danskere uden for Danmark, at have tætte, levende forbindelser til jævnaldrende i Danmark, og for de unge danske er det en gave at få besøg fra Sydslesvig. Mødet med elever fra mindretallet, som er flerkulturelle, taler dansk og tysk som modersmål og lever som et nationalt dansk mindretal uden for Danmark, er noget der flytter de danske elevers grænser, rykker ved deres fordomme og giver dem anledning til at reflektere over den måde, de selv lever på. Når unge mødes på tværs af grænsen gør det en forskel for dem og for deres uddannelse! Essensen af UngGenforening er at understøtte dette møde. Med et solidt greb i historien, peger UngGenforening fremad ved konkret at opbygge nye relationer og sikre nye møder i fremtiden.

Arrangør: Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU) og Grænseforeningen

14. maj, kl. 19.30

Udstillingsåbning af ”Grænsen er nået. Udstilling med afstemningsplakater fra 1920”

(Dansk Centralbibliotek, Flensborg)

100-års jubilæet for Genforeningen markeres med en stor plakatudstilling på biblioteket.

Udstillingen viser et omfattende udvalg af de danske og tyske afstemningsplakater fra grænsedragningen i 1920 og er lavet af Dansk Plakatmuseum i Den Gamle By i Aarhus. Plakaterne er stærke og passionerede og rummer på mange måder essensen af de menneskelige overvejelser og følelser, der fyldte i befolkningen i perioden op til afstemningerne 10. februar og 14. marts 1920.

De giver således et godt indblik i emnet og lægger op til diskussion om vores opfattelse af nationalitet og identitet også i dag. Udstillingen kan ses i udstillingslokalerne på Dansk Centralbibliotek i Flensborg frem til d. 27. juni.

Arrangør: Dansk Centralbibliotek i samarbejde med Dansk Plakatmuseum

19. maj – 10. juni

SSFs vandrestilling om det danske mindretal

(seminariehuset, Simon Hansens Vej 1, Ribe)

Arrangør: Sydslesvigske Forening i samarbejde med Ribe Stift

21.-24. maj (Kristi Himmelfart)

Folkemøde i Ribe

7. juni

Tische an der Grenze / Kaffebord ved grænsen

(Grænseovergangen ved Pepersmark)

Der inviteres til at mødes over en kop kaffe fra begge sider af grænsen med biskop Marianne Christiansen, Haderslev.

Arrangør: Dansk Kirke i Sydslesvig i samarbejde med Haderslev Stift, Ribe Stift, Nordschleswigsche Gemeinde og Sprengel S-H.

11.-14. juni

Folkemøde på Bornholm

16. juni, kl. 19.30

Operaen ”Grænsemageren”

(Idrætshallen, Flensborg)

I anledning af 100-året for afstemningerne i 1920 opfører Opera på Grænsen i et samarbejde med Sønderjyllands Symfoniorkester den helt nye opera »Grænsemageren« i et nutidigt sprog, med en fængslende musik samt en tidssvarende dramatisk fortælling. Udgangspunktet er de historiske begivenheder, startende i Berlin og Aabenraa, november 1918, over perioden op til afstemningerne i 1920, påskekrisen og festdagene i juli 1920 ved Dybbøl.

Arrangør: Opera på Grænsen i samarbejde med Sønderjyllands Symfoniorkester

18.-19. juni

International konference om folkeafstemningerne efter 1. Verdenskrig

(Dansk Centralbibliotek, Flensborg)

I 2020 fejrer vi 100-års jubilæet for Genforeningen og folkeafstemningerne i Sønderjylland.

Sønderjylland var imidlertid kun et af flere steder, hvor der blev afholdt folkeafstemninger efter afslutningen af 1. Verdenskrig. Bl.a. blev der ved grænserne mellem Tyskland og Polen, Østrig og

Slovenien og Østrig og Ungarn, afholdt lignende afstemninger. I anledning af 100-års jubilæet for Genforeningen markeres disse folkeafstemninger med en international konference i Flensborg. Titlen på konferencen er ”Minorities and Self-determination – 100th Anniversary of the Post-World War I Plebiscites”. Målet er at skabe opmærksomhed omkring folkeafstemningerne og den betydning de har haft for mindretallene i de berørte områder. Et vigtigt element i konferencen vil desuden være at skabe et komparativt perspektiv på folkeafstemningerne på tværs af de forskellige regioner. Konferencen afholdes d. 18.-19. juni 2020 på Dansk Centralbibliotek i Flensborg. Programmet består af 6 paneler og keynote taler ved Professor Matt Qvortrup og Dr. Volker Prott. Der vil desuden blive afholdt sociale aktiviteter, der introducerer deltagerne til den tysk-danske grænseregion.

Arrangør: European Center for Minority Issues (ECMI) og Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig

19.-21. juni

Årsmøderne i Sydslesvig

En gang om året mødes det danske mindretal til De danske Årsmøder i Sydslesvig. Årsmøderne, der arrangeres af SSF, er en mangfoldighed af arrangementer fra debattmøder over forsamlingshusmøder, grillfester og familiearrangementer til store regionale folkefester. I de cirka 40 lokale og regionale møder i løbet af tre dage i forsommeren deltager ca. 20.000 mennesker. I årsmøderne deltager mennesker i alle aldre fra de mangfoldige danske organisationer, foreninger og institutioner i Sydslesvig. Desuden er der et stort antal orkestre og andre kulturelle indslag fra Danmark. I årsmøderne deltager også talstærkt repræsentanter for det officielle Danmark: Medlemmer af regeringen, Folketinget, regionsråd, kommuner og organisationer er inviteret til at tale og overbringe hilsner. De danske Årsmøder i Sydslesvig blev gennemført for første gang i 1921 efter folkeafstemningen om grænsedragningen af 1920. Når årsmødeweekenden nærmer sig, vil det mangfoldige program og andre informationer offentliggøres her: <https://syfo.de/om-ssf/aarsmoederne>

Arrangør: Sydslesvigsk Forening

29. juni-5. juli

Dansk-tysk sportskamp i Kruså

Arrangør: Kreissportverband SL-FL, DGI, Deutscher Jugendverband Nordschleswig og Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger

16. august

Tische an der Grenze / Kaffebord ved grænsen

(Grænseovergangen ved Pepersmark)

Der inviteres til at mødes over en kop kaffe fra begge sider af grænsen med biskop Marianne Christiansen, Haderslev.

Arrangør: Dansk Kirke i Sydslesvig i samarbejde med Haderslev Stift, Ribe Stift, Nordschleswigsche Gemeinde og Sprengel S-H.

16. & 17. august

Romeo og Julie / Teaterprojekt 2020

(Havnespidsen i Flensborg)

Arrangør: Sydslesvigsk Forening i samarbejde med Teatret Møllen og Bund Deutscher Nordschleswiger

22.-23. august

Borgerfest i Flensborg

Slesvig-Holsten planlægger en stor central borgerfest i Flensborg, hvor 100-året for grænsedragningen skal markeres i fællesskab med mindretallet. Det danske mindretals organisationer vil få mulighed for at præsentere sig i forbindelse med festen.

23. august

Festgudstjeneste

(Nikolaikirche, Flensborg)

Arrangør: Dansk Kirke i Sydslesvig

12. september

Bogbustræf på havnen i Flensborg

I anledning af 100-året for genforeningen er DCBIB vært for det årlige bogbustræf. Bogbusser fra Danmark mødes på havnen i Flensborg. Bl.a. med foredrag om 1920.

13. september

Tische an der Grenze / Kaffebord ved grænsen

(Grænseovergangen ved Siltoft)

Der inviteres til at mødes over en kop kaffe fra begge sider af grænsen med biskop Marianne Christiansen, Haderslev.

Arrangør: Dansk Kirke i Sydslesvig i samarbejde med Haderslev Stift, Ribe Stift, Nordschleswigsche Gemeinde og Sprengel S-H.

3. oktober

Markering af Genforeningen 2020 på den tyske genforeningsdag

(Gågaden i Tønder)

I anledning af Genforeningen 2020 og som tegn på den fredelige sameksistens i grænselandet markerer mindretallene på begge sider af grænsen den tyske genforeningsdag i gågaden i Tønder.

Arrangør: Det tyske mindretal i Tønder i samarbejde med det danske mindretal i Sydtønder Amt

9. oktober

Kulturnat i København

(Christiansborg)

Det danske mindretal er igen med på Borgen med repræsentanter fra hele mindretallet.

Arrangør: Sydslesvigsk Forening

22. oktober, kl 19

De forbudte Sange med Bodil Jørgensen – En genforeningsfejring med ”kant”

(Flensborghus, Flensborg)

Bag overskriften gemmer der sig et af de mere kuriøse kapitler i Danmarkshistorien. Danmark blev ved slaget ved Dybbøl reduceret med en tredjedel. Selvfølelsen fik et knæk, og sorgen var til at få øje på. Fra at have været et land med flere kulturer og sprog samledes man nu om det, der var tilbage, og sproget fik gennem de danske sange stor betydning i kampen for ny identitet. Specielt i det tabte land blomstrede sangkulturen både ved offentlige møder og i private hjem. Den tyske statsmagt begyndte at opfatte de dansksindede sange som protester mod den nye orden og censurerede sangene, hvoraf mange blev forbudte at synge. På den måde opstod der hvide sider i Den blå Sangbog, forløberen til Højskolesangbogen. De fleste af sangene kendes af alle og læres fra

barnsben, andre lever en mere perifer tilværelse men er ikke af den grund mindre interessante. I anledning af 100 årsjubilæet for Genforeningen bliver det nu muligt at opleve de forbudte sange ved koncerter med skuespilleren Bodil Jørgensen.

Arrangør: Flensborg Bibliotek, Sydslesvigsk Forening og Jaruplund Højskole

16. november

Dansk-tysk konference på Christiansborg, København

Arrangør: Folketinget og den slesvig-holstenske Landdag i samarbejde med Sydslesvigsk Forening og Bund Deutscher Nordschleswiger

23. november

Dansk-tysk konference i Landeshaus, Kiel

Arrangør: Folketinget og den slesvig-holstenske Landdag i samarbejde med Sydslesvigsk Forening og Bund Deutscher Nordschleswiger

13. december

Fredslysoverrækkelse hen over grænsen

Tysk gildemester overrækker Fredslyset til dansk gildemester v/Sct. Georgs Gildet.

Arrangementer i støbeskeen

Efterår 2020:

Møder om genforeningen målrettet vores tyske nabo.

Sted: Flensborghus, Husumhus og Slesvighus.

Arrangør: Sydslesvigsk Forening